INTERNATIONAL JOURNAL OF SCIENTIFIC RESEARCHERS
ISSN: 3030-332X Impact factor: 9,493 Volume 17, issue 1, Aprel 2026
https://wordlyknowledge.uz/index.php/IJSR worldly knowledge
Index: google scholar, research gate, research bib, zenodo, open aire.
https://scholar.google.com/scholar?hl=ru&as_sdt=0%2C5&q=wosjournals.com&btnG
https://www.researchgate.net/profile/Worldly-Knowledge
https://journalseeker.researchbib.com/view/issn/3030-332X

OLIY TA'LIM MUASSASALARIDA INSON KAPITALINI RIVOJLANTIRISHNING HR-BRENDING VA RAQAMLI TEXNOLOGIYALAR ASOSIDAGI BOSHQARUV MODELI

Gadoyev Nodirjon Odiljon O'g'li

Osiy Xalqaro Universiteti, Magistratura talabasi

Mutaxassisligi iqtisodiyot va pedagogika

Gadoyevnodir805@gmail.com +998909055972

Annotatsiya

Mazkur maqolada oliy ta'lim muassasalarida inson kapitalini rivojlantirishning zamonaviy yondashuvlari HR-brending va raqamli texnologiyalar asosida kompleks tahlil qilinadi. Universitetlarning raqobatbardoshligini oshirishda inson kapitalining o'rni, uni boshqarish mexanizmlari, shuningdek, raqamli transformatsiyaning ta'siri ilmiy asosda yoritiladi. Muallif tomonidan integratsiyalashgan boshqaruv modeli taklif etilib, uning samaradorligi nazariy va amaliy jihatdan asoslab beriladi.

Kalit so'zlar: inson kapitali, HR-brending, raqamli texnologiyalar, oliy ta'lim, boshqaruv modeli, raqamli transformatsiya.

Kirish

Zamonaviy iqtisodiyot sharoitida inson kapitali jamiyat taraqqiyotining eng muhim omillaridan biri sifatida namoyon bo'lmoqda. Ayniqsa, bilim va innovatsiyalarga asoslangan iqtisodiy tizimlarda inson kapitalining sifati davlatning rivojlanish darajasini belgilovchi asosiy ko'rsatkichga aylangan. Oliy ta'lim muassasalari esa ushbu jarayonning markazida turib, yuqori malakali kadrlarni tayyorlash orqali ijtimoiy-iqtisodiy taraqqiyotga bevosita ta'sir ko'rsatadi.

Bugungi kunda global raqobat sharoitida universitetlar o'zining ilmiy salohiyati, professor-o'qituvchilar tarkibi, innovatsion faoliyati va xalqaro reytinglardagi o'rni orqali baholanmoqda. Shu sababli inson kapitalini rivojlantirishni samarali tashkil etish va boshqarish dolzarb vazifaga aylanmoqda. Bu borada HR-brending va raqamli texnologiyalar asosida boshqaruv mexanizmlarini joriy etish alohida ahamiyat kasb etadi.

Inson kapitali nazariyasi zamonaviy iqtisodiy fikrning muhim yo'nalishlaridan biri bo'lib, u shaxsning bilim, ko'nikma va malakalarini iqtisodiy resurs sifatida talqin etadi. Oliy ta'lim tizimida inson kapitali professor-o'qituvchilarning ilmiy darajasi, pedagogik mahorati, innovatsion faoliyati va ilmiy tadqiqotlar natijalari orqali namoyon bo'ladi. Shu bilan birga, inson kapitalining rivojlanishi nafaqat individual darajada, balki institutsional darajada ham strategik boshqaruvni talab etadi.

Zamonaviy sharoitda inson kapitalini rivojlantirish kompetensiyaga asoslangan yondashuv, uzluksiz ta'lim tamoyili va innovatsion faoliyatni qo'llab-quvvatlash orqali amalga oshiriladi. Bu jarayonda pedagogik kompetensiyalarni rivojlantirish, raqamli savodxonlikni oshirish va ilmiy izlanishlarni rag'batlantirish muhim o'rin tutadi. Shu bilan birga, universitetlarda iqtidorli kadrlarni aniqlash, ularni rivojlantirish va ushlab qolish uchun maxsus mexanizmlar zarur.

HR-brending inson kapitalini boshqarishning zamonaviy vositalaridan biri sifatida tashkilotning ish beruvchi sifatidagi imidjini shakllantirishga qaratilgan. Oliy ta'lim muassasalarida HR-brending professor-o'qituvchilarni jalb qilish, ularni motivatsiya qilish va tashkilotga sodiqligini oshirishda muhim rol o'ynaydi. Kuchli HR-brendga ega universitetlar

iqtidorli mutaxassislarni o‘ziga jalb etish imkoniyatiga ega bo‘lib, bu esa ta’lim sifati va ilmiy salohiyatning oshishiga olib keladi.

HR-brendingning samaradorligi ichki va tashqi omillar bilan belgilanadi. Tashqi omillarga universitetning xalqaro reytinglardagi o‘rni, ilmiy nashrlar soni va akademik reputatsiyasi kiradi. Ichki omillar esa ish muhiti, motivatsiya tizimi, ijtimoiy himoya va korporativ madaniyat bilan bog‘liq. Mazkur omillarning uyg‘unlashuvi natijasida barqaror HR-brend shakllanadi.

Raqamli texnologiyalar esa inson kapitalini boshqarish jarayonini tubdan o‘zgartirib, uni yanada samarali va shaffof qilish imkonini bermoqda. Oliy ta’lim muassasalarida HRM tizimlari, LMS platformalari, HR-analitika va sun’iy intellekt asosidagi vositalar keng qo‘llanilmoqda. Ushbu texnologiyalar orqali kadrlar faoliyatini real vaqt rejimida monitoring qilish, ularning samaradorligini baholash va strategik qarorlar qabul qilish imkoniyati yaratiladi.

Raqamli transformatsiya sharoitida universitetlar faoliyati ma’lumotlarga asoslangan boshqaruv tizimiga o‘tmoqda. Bu esa boshqaruv qarorlarining aniqligi va tezkorligini oshirib, inson kapitalidan samarali foydalanish imkonini beradi. Shu bilan birga, raqamli texnologiyalar yordamida byurokratik jarayonlar qisqaradi, ochiqlik va shaffoflik ta’minlanadi.

Inson kapitalini rivojlantirishda HR-brending va raqamli texnologiyalarni integratsiyalashgan holda qo‘llash eng samarali yondashuvlardan biri hisoblanadi. Ushbu yondashuv asosida taklif etilayotgan boshqaruv modeli strategik boshqaruv, HR-brending, raqamli transformatsiya, innovatsion rivojlanish, kadrlar tayyorlash va monitoring tizimlarini o‘z ichiga oladi. Mazkur model inson kapitalini rivojlantirishning barcha bosqichlarini qamrab olib, kompleks boshqaruvni ta’minlaydi.

Taklif etilgan modelning amaliy ahamiyati shundaki, u universitetlarda kadrlar salohiyatini oshirish, ilmiy faoliyatni rivojlantirish va ta’lim sifatini yaxshilashga xizmat qiladi. Shu bilan birga, modelni joriy etish orqali kadrlar almashinuvi kamayadi, xodimlarning motivatsiyasi oshadi va tashkilotning umumiy samaradorligi yaxshilanadi.

Tahlillar shuni ko‘rsatadiki, HR-brendingni joriy etgan oliy ta’lim muassasalarida kadrlar almashinuvi sezilarli darajada kamayadi va xodimlarning ishga bo‘lgan qoniqish darajasi ortadi. Raqamli texnologiyalarni qo‘llash esa boshqaruv jarayonlarini optimallashtirib, samaradorlikni oshiradi. Integratsiyalashgan modelni qo‘llash natijasida esa inson kapitalini rivojlantirish tizimi yaxlit holga keladi va strategik rivojlanish ta’minlanadi.

Oliy ta’lim muassasalarida inson kapitalini rivojlantirish HR-brending va raqamli texnologiyalar asosida amalga oshirilganda yanada samarali bo‘ladi. Ushbu yondashuv universitetlarning raqobatbardoshligini oshirib, ularning xalqaro maydondagi o‘rnini mustahkamlaydi. Taklif etilgan boshqaruv modeli inson kapitalini rivojlantirishning zamonaviy talablariga mos kelib, uni amaliyotga joriy etish muhim ahamiyat kasb etadi.

Foydalanilgan adabiyotlar

Armstrong M. Strategic Human Resource Management. – London, 2020.
OECD. Education at a Glance. – Paris, 2022.
Barrow S., Mosley R. The Employer Brand. – London, 2005.
World Bank. Digital Transformation in Education. – 2021.